

Vlaanderen
is omgeving

Huisdierwijzer discusvissen

▴ *Symphysodon* sp.

DEPARTEMENT
OMGEVING

www.huisdierinfo.be

////////////////////////////////////

HUISDIERWIJZER: DISCUSVISSEN

Symphysodon sp.

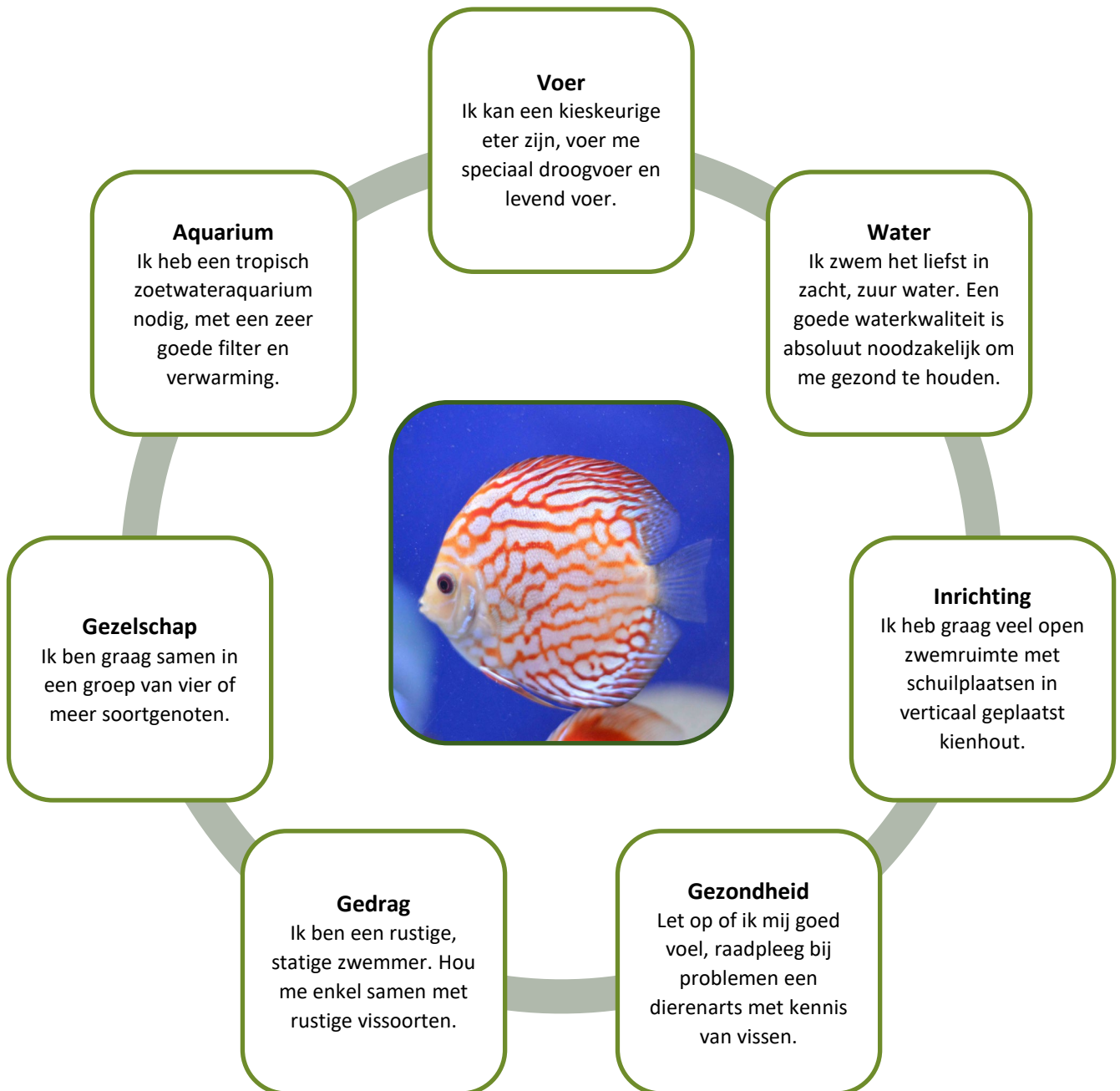
////////////////////////////////////

INHOUD

1	Overzicht	3
2	Natuurlijk gedrag en behoeften.....	4
3	Huisvesting en verzorging	5
3.1	Huisvesting	5
3.1.1	Gezelschap	5
3.1.2	Water	5
3.1.3	Bodembedekking	5
3.1.4	Verwarming	6
3.1.5	Filter	6
3.1.6	Belichting en inrichting	6
3.2	Voeding	6
3.3	Verzorging	7
4	Gedrag en omgang met het dier	7
5	Gezondheid	8
5.1	Voortplanting en bijhorend gedrag	8
5.2	Meest voorkomende gezondheidsproblemen	8
6	Aankoop of adoptie.....	10
7	Kosten	11

1 OVERZICHT

2 NATUURLIJK GEDRAG EN BEHOEFTE

Discusvissen zijn zoetwatervissen die behoren tot de grote cichliden. Er zijn 216 geslachten en wel 2000 soorten cichliden bekend. Discussen zijn oorspronkelijk afkomstig uit het Zuid-Amerikaanse Amazonegebied. Het zijn tropische vissen die leven in water met een temperatuur van 26 tot 31 °C. In natuurlijke omstandigheden wordt de vis ongeveer 18 cm groot en zijn de mannelijke dieren vaak groter dan de vrouwelijke. In gevangenschap kunnen ze tot wel 20 cm groot worden. Ze hebben een kenmerkende ronde discusvorm (schijfvormig) en het zijn statige, rustige zwemmers.

In de natuur komen verschillende soorten discusvissen voor, waaronder *Symphysodon discus* (de Heckel discus of rode discus, ook wel *Symphysodon Heckel*) en *Symphysodon aequifasciatus* met de ondersoorten *Symphysodon aequifasciatus axelrodi* (de bruine discusvis of Pellegrin), *Symphysodon aequifasciatus aequifasciata* (de groene discusvis) en *Symphysodon aequifasciatus haraldi* (de blauwe discusvis). In gevangenschap worden er veel verschillende kleuren gekweekt. Alle discusvissen zijn redelijk gevoelige dieren die enkel geschikt zijn voor de ervaren aquariumhouder.

De vissen komen voor in de diepe delen van de Amazone-rivier, waar het water soms wit kleurt door opgelost anorganisch materiaal. Het water is er zacht en zuur, met een pH tussen de 5.5 en 7 en een lage hardheid. Daar waar omgevallen bomen in het water liggen houden hele scholen van de vissen zich op. Ze gebruiken verticale takken en planten om hun eieren op te leggen en hebben een bijzondere broedzorg. De legsels worden goed verdedigd en na het uitkomen eten de jongen de slijmhuide van de ouderdieren. Dit doen ze ongeveer 10 dagen en daarna beginnen ze kleine waterdiertjes te eten. De dieren groeien snel en zijn na 2,5 jaar volgroeid. Mits ze een goede verzorging en voeding krijgen, kunnen ze tot 15 jaar oud worden.

Indeling in het dierenrijk

Rijk	<i>Animalia</i> (Dieren)
Stam	<i>Chordata</i> (Chordadieren)
Klasse	<i>Actinopterygii</i> (Straalvinnigen)
Orde	<i>Perciformes</i> (Baarsachtigen)
Familie	<i>Cichlidae</i> (Cichliden)

3 HUISVESTING EN VERZORGING

3.1 HUISVESTING

Discusvissen zijn tropische zoetwatervissen die in groepen van minimaal vier dieren samen moeten worden gehouden in een zeer ruim [zoetwateraquarium](#). Deze vissoort is zowel in de lengte als in de hoogte groot en bijgevolg is ook de hoogte van het aquarium van belang. Voorzie voor een groep van vier tot zes dieren een aquarium van minimaal 150 x 40 x 50 cm (lengte x breedte x hoogte).

3.1.1 Gezelschap

Discusvissen zijn rustige vissen die bij voorkeur worden gehouden bij andere rustige en vredelievende vissen zoals bijzalmpjes, corydorassen, algen etende meervallen en Zuid-Amerikaanse dwergcichliden. Zet discusvissen niet samen met drukke of grotere vissen, want daardoor hebben ze stress. Discusvissen leven in de middelste waterlagen, voeg daarom aan het aquarium enkel vissoorten toe die in andere waterlagen (bodem of nabij het wateroppervlak) leven. Kies ook voor vissoorten die net als de discusvis behoefte hebben aan een hoge watertemperatuur en zacht en zuur water. Daarnaast kan een grote meerval de eieren opeten. Deze vissoort is dus ongewenst in het aquarium als je met je discusvissen wil kweken. Meer informatie over passende vissoorten vind je [hier](#).

3.1.2 Water

Discusvissen kunnen slecht tegen vuil water of een wisselende waterkwaliteit. Leidingwater is meestal ongeschikt en moet bewerkt worden voor gebruik, daarom is mengen met osmosewater aangeraden. Een zachte waterhardheid (2-8 °dGH), een carbonaathardheid tot 4 °dKH en een zure tot neutrale pH (5,8 tot 6,5) zijn ideaal.

Controleer het leidingwater en corrigeer de waterwaarden. Het water kan je zacht en zuur maken door het te filteren over turf of door enkele droge beukenbladeren, gedroogde elzenpropjes en kienhout in het aquarium te leggen. In een aquariumwinkel kan je ook waterverbeterende producten kopen die geleidelijk de waterwaarden optimaliseren. Andere manieren om zacht water te verkrijgen zijn: vang regenwater op en filter het voor gebruik, koop een osmose-apparaat om zelf osmosewater te maken, of koop osmosewater in de aquariumwinkel of bij een aquariumvereniging. Gebruik osmosewater nooit puur, maar meng het met leidingwater om de correcte waterwaarden te verkrijgen.

Schommelingen in de waterwaarden bezorgen de vissen veel stress. Vermijd dat zoveel mogelijk. Voeg daarom de waterverbeteraar eerst in een emmer bij het water waarmee je gaat verversen, en laat dit een dag staan. De chemische reactie gebeurt dan in de emmer. Daarna voeg je tijdens de waterverversing gelijkmatig het water met de verbeterde samenstelling toe.

3.1.3 Bodembedekking

Als bodembedekking is donkergekleurd grind of grof zand geschikt. Kies voor grind met een diameter van 1 tot 8 mm. Let op dat het grind geen scherpe kantjes heeft, zodat de vissen er zich niet aan kwetsen. Donkergekleurd grind laat de kleur van de vissen mooi uitkomen. Spoel grind voor het gebruik grondig uit tot het spoelwater helder is. Zorg dat het grind achteraan het aquarium hoger ligt, zodat vuil naar voren komt en gemakkelijk af te hevelen is. Dit zorgt ook voor voldoende bodemdiepte voor de plantenwortels achteraan het aquarium.

3.1.4 Verwarming

Discusvissen zijn tropische vissen en hebben een warme [watertemperatuur](#) nodig tussen 28 en 30 °C. Om de temperatuur stabiel te houden gebruik je een thermostaat. Kies een verwarmingselement dat qua vermogen past bij het watervolume in het aquarium. Met een thermometer kan je de temperatuur nauwkeurig controleren. Zet de verwarming uit tijdens werkzaamheden in het aquarium, want anders kan die kapotgaan of verbranden.

3.1.5 Filter

Gezien hun grote gevoeligheid voor vervuild water of wisselende waterwaarden hebben discusvissen een uitstekende [biologische en mechanische filter](#) nodig om het water heel proper te houden. Ze hebben een voorkeur voor lichte stroming, dus de uitstroom van de filter zorgt meestal voor voldoende stroming. Harde stroming willen ze niet. De grootte van de filter hangt af van het aantal vissen in je aquarium. Vraag hiervoor advies in de aquariumspecialzaak of aan ervaren aquaristen.

Ook met een filter moet je geregeld een deel van het water verversen. Onzichtbare afvalstoffen stapelen zich namelijk geleidelijk op in het water. Door wekelijks 1/5de van de aquariuminhoud te vervangen, kan je plotselinge schommelingen in de [waterkwaliteit](#) vermijden. Vervang de filterwatten wanneer ze vuil zijn of dichtslibben.

3.1.6 Belichting en inrichting

De vissen houden niet van fel licht, gebruik daarom gedempte [verlichting](#) en zet het aquarium niet in direct zonlicht. Zorg in het aquarium bijkomend voor enkele plekken met schaduw. Voor de [inrichting](#) hebben deze vissen geen specifieke schuilmogelijkheden nodig, enkele verticaal gezette materialen zoals kienhouten takken aangevuld met enkele grote planten zoals de anubias, tijgerlotus of reuzenvallisneria volstaan. **Voor discusvissen is het belangrijk om vooral ook open zwemruimte te voorzien.**

3.2 VOEDING

Discusvissen staan bekend als kieskeurige eters. Algemeen hebben ze behoefte aan regelmatig levend voer, zoals zwarte muggenlarven, watervlooien en artemia. Rode muggenlarven en tubifex zijn niet geschikt wegens mogelijke vervuiling. Daarnaast zijn ook diepvriesvoer en vlokvoer voor discusvissen geschikt. Let wel op: droogvoer verliest na opening en na verloop van tijd zijn vitamines. Gebruik daarom liever een klein potje dat vlug leeg is, en let op de houdbaarheidsdatum. Sommige soorten weigeren droogvoer te eten.

Afwisseling is heel belangrijk voor een goede gezondheid. Wissel daarom geregeld af tussen de verschillende soorten voer. Voer het liefst drie of meer keren per dag een kleine hoeveelheid, zoveel als de vissen in enkele minuten kunnen opeten. Voer niet meer, want de resten voer vervuilen het water sterk en te veel voer doet de vissen vervetten. Sterke, dikke vissen mogen gerust eens een voermoment of een dag overslaan, mits ze in goede conditie verkeren.

3.3 VERZORGING

Dagelijks

- Controleer de temperatuur en filterwerking
- Voer de vissen enkele keren per dag een kleine portie
- Bekijk of ze hun normale gedrag vertonen

Minstens één keer per week

- Controleer de waterwaarden
- Hevel ongeveer 1/5de van het water af, samen met plantenresten en vuil. Voeg nadien nieuw water toe dat dezelfde temperatuur heeft als het aquariumwater
- Vervang de vuile filterwatten

Maandelijks of indien nodig

- Als de filter vuil is, spoel je het filtermateriaal uit. Doe dit tijdens een waterverversing met oud aquariumwater van dezelfde temperatuur. Zo blijven de goede bacteriën in het filtermateriaal aanwezig

(Half)jaarlijks

- Na 6 tot 12 maanden moet je de lampen vervangen. Ze geven dan minder licht of ze gaan stuk

4 GEDRAG EN ONGANG MET HET DIER

Discusvissen zijn heel mooi gekleurde, sierlijke vissen en een lust voor het oog. Kijken naar een aquarium is niet alleen plezierig, het is ook goed voor je gezondheid: het vermindert stress en verlaagt de bloeddruk. Omwille van hun gevoeligheid voor wisselende waterwaarden en vervuiling, zijn discusvissen helaas niet geschikt voor beginnende aquariumhouders. Voorkom lichtflitsen of trillingen (stoten) tegen het aquarium.

Als je de vissen wil vangen, dan kan je een vangklok of een net gebruiken. Zet eerst een bak of transportzak klaar en vul deze half met water uit het aquarium. Vang de vissen rustig en breng ze meteen over in de bak of zak. Hou de tijd uit het water zo kort mogelijk zodat de vissen niet te veel stress krijgen. Sluit de bak of zak en zorg dat die halfgevuld is met water en half met lucht. Pak het geheel in met isolatiemateriaal zoals bubbelfolie en eventueel krantenpapier. Zo blijft het water op temperatuur en in het donker blijven de vissen rustiger. [Transporteer](#) de vissen voorzichtig zodat ze niet te veel heen-en-weer klotsen.

5 GEZONDHEID

5.1 VOORTPLANTING EN BIJHOREND GEDRAG

In natuurlijke omstandigheden hebben discusvissen tot vier legsels per jaar gedurende het regenseizoen, maar de kweek van discusvissen in gevangenschap is zeer moeilijk. In het aquarium moet je uitstekende omstandigheden creëren, zodat de dieren in paarstemming komen. Het volstaat niet om een koppel vissen samen te zetten zodat ze zouden paren, maar de dieren moeten zelf hun partnerkeuze maken. Om te kweken hou je daarom best een school van acht of meer vissen in een zeer ruim aquarium met veel afzetmogelijkheden voor de eieren tussen verticaal geplaatst kienhout. Stel een groep samen die afkomstig is van verschillende

ouderdieren. Als je op hetzelfde tijdstip vrouwelijke en mannelijke vissen bij eenzelfde dierenwinkel koopt, dan bestaat de kans dat je een broer en zus koopt.

Een nieuwgevormd paar zal overgaan tot baltsgedrag (hofmakerij). Zet een koppel dat paargedrag gaat vertonen apart of verplaats de andere vissen naar een ander aquarium. De koppels samenhouden kan eventueel ook, maar enkel in zeer groot aquarium. Baltsgedrag toont zich onder meer door langs elkaar te vleien en te draaien en door het spreiden van de vinnen.

Na het schoonpoetsen van de legplaats leggen de vissen daar 100 tot 250 eieren. De dieren hebben gedurende deze periode absoluut rust nodig. Na 3 dagen komen de eieren uit en 3 dagen later beginnen de jongen te zwemmen. De jongen teren de eerste dagen op hun dooierzak en eten de dagen daarna de slijmhuide van de ouderdieren. Die slijmhuide zit boordevol antistoffen die de jongen nodig hebben en wordt enkel in deze omstandigheden aangemaakt door de ouderdieren.

Na ongeveer 7 à 10 dagen beginnen de jonge vissen andere voedsel zoals klein levend voer en algen te eten. Voer de jongen met artemia, nauplien, cyclops of azijnaaltjes. Kijk ook of de ouderdieren gezond blijven en bijvoorbeeld ook na 10 dagen niet teveel van hun slijmhuide verloren hebben.

Jonge vissen die goed eten kunnen na 3 à 4 weken overgeplaatst worden in een opfokaquarium met veel schuilplaatsen in verticaal geplaatst kienhout. Ook in het opfokaquarium moet de waterkwaliteit en verzorging uitstekend zijn. Na 1 maand zijn de jongen ongeveer 2,5 cm groot, na 1 jaar zijn ze ongeveer 15 cm groot. De kleuren ontwikkelen zich pas na 6 maanden of zelfs later.

5.2 MEEST VOORKOMENDE GEZONDHEIDSPROBLEMEN

Discusvissen zijn zeer gevoelig voor vuil water en wisselende waterwaarden. Vissen die ziek zijn, hangen vaak stil, knijpen de vinnen dicht, happen naar lucht en/of bewegen abnormaal. De vinnen van gezonde vissen moeten mooi openstaan en egaal ogen.

Als de vissen zich abnormaal gedragen, controleer dan altijd eerst de [waterkwaliteit](#), de [filtering](#) en de temperatuur van het aquarium. Als de vissen naar lucht happen of hoog in het aquarium bij het wateroppervlak hangen, dan is er zeker iets mis.

De meest voorkomende problemen zijn:

- **Nitraatvergiftiging**
Symptomen: diepe kleuren en snelle of zware kieuwbewegingen.
Ververs direct 1/3de van het water met water met dezelfde temperatuur. Doe dat nog eens enkele uren later. Controleer onmiddellijk de filterwerking en kijk of er geen rottend afval in het aquarium ligt.
- **Foutieve pH-waarde**
Symptomen: De vissen schieten door de bak of zijn compleet apathisch.
Ververs onmiddellijk 1/3de van het water met water met dezelfde temperatuur. Herhaal dit na enkele uren. Zoek de oorzaak van de pH-verandering.

Niet alleen afwijkende waterwaarden, maar ook tal van kiemen en parasieten kunnen ziektes veroorzaken. Raadpleeg een gespecialiseerde dierenarts voor vissen. Als de vissen uitzichtloos ziek zijn en lijden, dan kies je beter voor [euthanasie](#). Let op als je medicatie geeft: verwijder altijd eerst de actieve kool uit de filter want anders haalt die de medicatie uit het water. Na een medicijnenkuur ververs je een deel van het water en filter je over actieve kool om de laatste restjes medicatie te verwijderen. Hou er rekening mee dat sommige medicijnen dodelijk zijn voor garnalen of kreeften.

De meest voorkomende ziektes en aandoeningen zijn:

- **Witte stip**
Symptomen: de vis heeft letterlijk witte stippen op de schubben en vinnen. Vaak zijn ze lusteloos en eten weinig.
Vaak zijn slechte leefomstandigheden de oorzaak van een uitbraak. Verbeter de waterkwaliteit en behandel met geschikte medicatie volgens het advies van je dierenarts.
- **Buikwaterzucht**
Symptomen: dikke buik, schubben staan open (zoals een dennenappel), uitpuilende ogen.
Vaak is dit een symptoom van een andere infectie die de nieren aantast. Behandel met geschikte medicijnen volgens advies van je dierenarts of [dood de vis](#) als de ziekte al te ver gevorderd is.
- **Vinrot**
Symptomen: de randen van de vinnen vervallen, ze hebben vaak witte randen. De vinnen worden steeds korter. Controleer of er geen andere vissen aan de vinnen bijten.
Vaak is dit een gevolg van een te lage watertemperatuur. Verhoog de temperatuur en behandel met geschikte medicijnen volgens het advies van je dierenarts.
- **Vistuberculose, Vis-TBC, VisMycobacterium of VisMB**
Symptomen: wonden die niet genezen, een opgeblazen vis, afstaande schubben, builen over het hele lichaam, regelmatige sterfte van een vis terwijl de omstandigheden goed zijn.
Laat de diagnose stellen door een dierenarts. Vistuberculose kan niet afdoend behandeld worden. Het beste is de vis [op een snelle manier uit zijn lijden te verlossen](#). Vis-TBC kan een chronisch probleem vormen eens je het in je aquarium hebt. Het is bijna niet weg te krijgen zonder het aquarium volledig leeg te halen en opnieuw te beginnen. Vaak is de beste oplossing om de omstandigheden optimaal te houden, zodat de overblijvende vissen voldoende weerstand kunnen bieden. Ze kunnen dan nog lange tijd gezond blijven.
- **Gatenziekte**
Symptomen: De vis krijgt een soort acné en de pukkels breken open en veroorzaken gaten.
De precieze oorzaak is onbekend, maar vaak is het een gevolg van verkeerde waterwaardes en te veel mineralen. Verbeter de waterkwaliteit en behandel met geschikte medicatie volgens het advies van je dierenarts. Voeder de dieren preventief een gevarieerd dieet (zonder tubifex, hart of **rode** muggenlarven) en zorg voor een uitstekende waterkwaliteit.

- **Gasvorming**

Symptomen: de vis zwemt moeilijk en drijft steeds boven.

Als de vissen gulzig eten, kunnen ze te veel lucht opnemen, wat gasophoping in de darmen geeft. Na een aantal uur is de lucht verdwenen en kunnen ze weer gewoon zwemmen. Geef het voer net onder het wateroppervlak, zodat de kans kleiner is dat de vissen lucht happen.

6 AANKOOP OF ADOPTIE

Discusvissen zijn gevoelige dieren. Ze zijn enkel geschikt voor de aquariumhouder die zich hierin wil specialiseren en een goede kennis van aquariumtechniek heeft. Begin er niet aan als je nog niet veel kennis hebt, want ze hebben veel zorg nodig en de juiste waterwaarden en ze overlijden snel bij matige verzorging. De vissen hebben ook behoefte aan een warmere watertemperatuur dan de meeste andere tropische vissoorten, zodat de maandelijkse kosten voor elektriciteit hoger zijn.

Voor je discusvissen koopt, moet je over een aantal punten nadenken:

- Heb je een geschikt aquarium voor de soort die je wil houden?
- Heb je voldoende kennis van aquariumtechniek om de juiste waterwaarden te verkrijgen?
- Zijn eventuele [medebewoners](#) in het aquarium compatibel met deze soort?
- Kan er iemand de vissen verzorgen als je op [vakantie](#) bent?
- Kan je, afhankelijk van de soort, tot 15 jaar voor de vissen zorgen?
- Weet je hoe je een aquarium moet [onderhouden](#)?
- Wil je 35 euro per maand betalen voor elektriciteit, water en visvoer?

Alvorens vissen te gaan kopen moet het aquarium opgestart zijn. De [filter](#) heeft tijd nodig om goed te gaan werken. [Start je aquarium](#) minstens enkele weken op **voordat** je vissen gaat kopen.

De meeste soorten zijn verkrijgbaar in aquariumspeciaalzaken. Wil je speciale soorten vissen om mee te kweken, koop dan vissen aan via een aquariumclub of een vereniging van liefhebbers. Koop alleen vissen die er gezond uitzien, met gladde vinnen, een heldere glans en blinkende ogen. Koop enkel vissen als je zeker weet hoe je ze moet verzorgen en dat ze in je aquarium passen.

Vraag na waar de vissen vandaan komen en wat de wetenschappelijke naam van de vissoort is. Kies liever geen wildvangdieren, dus vraag na of de dieren in gevangenschap gekweekt zijn. Geïmporteerde (wildvang)dieren hebben veel stress en mogelijk ziektes en gekweekte dieren zijn ook beter aangepast aan het houden in een aquarium. Bovendien gaat de voorkeur uit naar dieren die in gevangenschap gekweekt zijn, zodat de wilde populaties zo min mogelijk aangetast worden.

Wees kritisch en durf vragen te stellen. Als koper ben je verantwoordelijk voor een goede keuze. Koop geen zwakke of zieke dieren, want zo hou je foutieve handel in stand. Let goed op of de dieren geen verwondingen of vervormingen hebben. Als je verwaarloosde dieren opmerkt, dan kan je dit melden bij de Dienst Dierenwelzijn [Meldpunt verwaarloosde en mishandelde dieren](#).

[Lees alles over de aankoop het transport en de introductie van nieuwe vissen in het aquarium.](#)

7 KOSTEN

Discusvissen zijn dure vissen omdat ze relatief moeilijk te houden en moeilijk te kweken zijn. Een kleine discusvis koop je vanaf 20 euro per vis. Grotere vissen of vissen met speciale kleuren kosten 45 tot 200 euro per vis.

De maandelijkse kosten bedragen ongeveer 35 euro, inclusief het voer, de hogere water- en elektriciteitsrekening. Als je gaat kweken met de vissen, dan kan dit bedrag oplopen.

De aankoop van het aquarium en het toebehoren is een eenmalige investering. Je hebt ook een apparaat nodig om osmosewater te maken. Je kan ervoor kiezen het osmosewater aan te kopen, maar uiteindelijk is het zelf maken van osmosewater op lange termijn goedkoper.

Richtprijzen voor de aankoop van een zoetwateraquarium met toebehoren

Lengte van het aquarium	Kostprijs
40 cm	Vanaf 50 euro
60 cm	Vanaf 65 euro
80 cm	Vanaf 120 euro
100 cm	Vanaf 220 euro
120 cm	Vanaf 290 euro
150 cm	Vanaf 500 euro

Koning Albert II laan 20/8
1000 Brussel
www.omgevingvlaanderen.be